Амакининг ўрни ва унга яхшилик қилиш

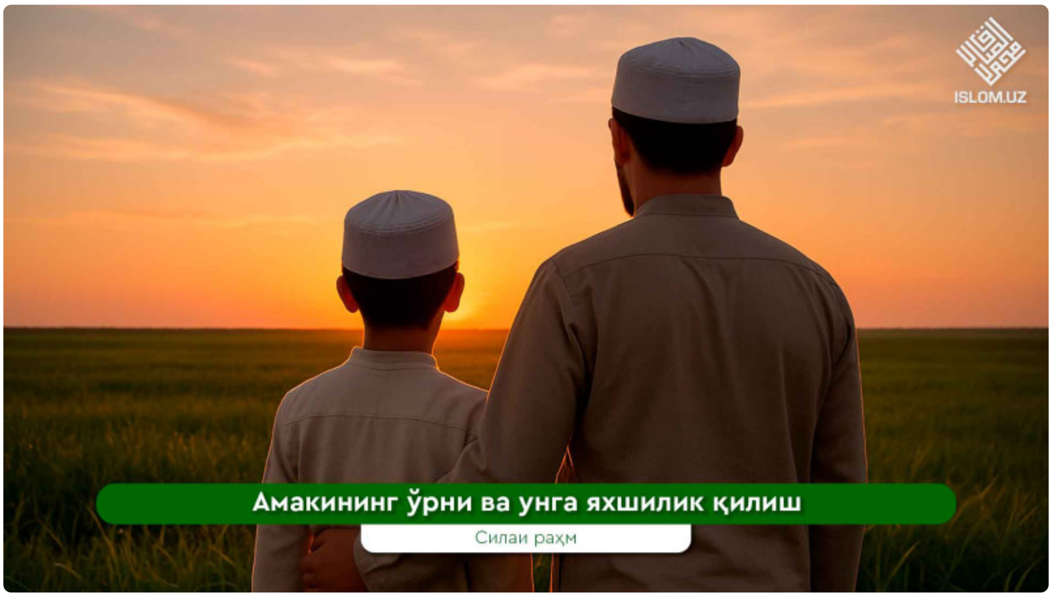

11:18 / 04 апрель 728

???? ????????? ?????: ????? ??????? ???? ????????? ????????? ????? ?????????? ?????? ????? ???????? ????????? ??????????? ????? ??????????? ?????? ?????????? ??????? ??????? ????? ?????? ????? ???????? ?????????: «??? ???????? ?????? ?????????». ???????: ??? ??????? ?????? ??????? ????? ????? ???????????. ???????: «??? ???????? ?????? ?????????». ???????

??????????? ???????????? ???? ????? ??????????
?????? ????? ???????? ?????????? ???????
??????????? ?????????? ???????: ??????????
???????? ??? ??????? ?????? ?????? ?????????
????? ??????? ????? ???????????? ???????? ??????
???????: «???? ???????? ??????? ????? ????????
?????? ?????????».

Мужоҳиддан ривоят қилинади:

«Яъло ибн Умайя фатҳдан кейин Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига отасини у зотга ҳижрат учун байъат қилдиргани олиб келди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Фатҳдан сўнг ҳижрат йўқ», дедилар. «Эй Аллоҳнинг Расули! Отамнинг ҳижрат учун байъатини қабул қилинг», деди. «Фатҳдан сўнг ҳижрат йўқ», дедилар.

Шунда у Аббоснинг олдига бориб, Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларида шафоатчилик қилишини илтимос қилди. Аббос Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига келиб, «Эй Аллоҳнинг Расули! Мен қасам ичиб айтаманки, Яълонинг отасининг ҳижрат ҳақидаги байъатини қабул қилинг», деди.

Шунда у зот қўлларини узатдилар ва: «Амакимга итоат қилдим. Барибир фатҳдан кейин ҳижрат йўқ», дедилар».

Шарҳ: Ушбу ривоятдан маълум бўляптики, амаки ҳам отанинг ўрнига ўтар экан. Расули акрам соллаллоҳу алайҳи васаллам ўзлари икки марта қайтарган нарсага амакилари воситачи бўлиб келганлари учун рози бўлганлар. Ўша иш қилиб бўлмайдиган нарса эканини билиб туриб ҳам, хўп

деб, «Мен амакимга итоат қиляпман, лекин барибир Аллоҳнинг ҳукми бу эмас», деб бўлса ҳам байъатни қабул қилганлар.

Мана шундан кишилар амакиларнинг, катталарнинг ҳам ўзларида оталарининг ҳаққи бўлгандек ҳаққи борлигини билишлари, шунга ўхшаш савобли ишларда улардан бири илтимос қилса, орага тушса, бошқа бир сўровлари бўлса, қабул қилиб, итоат этишлари лозимлиги келиб чиқади.

???? ????? ???????? ?????: ??????????? ?????????
???? ?????? ???????????? ????? ?????? ??????????
???? ?????? ????? ???? ????? ???????? ???????????
???? ???????????? ???? ????????: ????? ???????
?????? ??????????? ???? ????? ????????
??????????? ?????????? ????? ???????
???????????? ???? ????????? ??????????? ???????:
????? ?????????? ?????? ????? ???????? ?????????
???? ????????? ?????? ????????? ??????????
??????? ?????? ?????: ???????? ???? ?????? ?????:
???????? ???????.

Ибн Журайждан ривоят қилинади:

«Менга Муҳаммад ибн Абдурраҳмон хабар қилди. Абдулаъло ибн Абдуллоҳ ибн Абу Фарва Муттолиб ибн Ҳантобдан хабар берди. У Имрон ибн Абу Фарва билан ўтирган эди. У унга жой берди. Шунда Муттолиб иккисининг орасига киришни истамади ва: «Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам ота билан боланинг орасини ажратишдан қайтарганлар», деди.

Шунда Абдуллоҳ:

«Бу амаким», деди.

«Амаки ота ўрнидадир», деди».

Шарҳ: Демак, амаки-жиян ўтирганларида бир ҳурматли одам кириб келибди. Икковлари икки томонга сурилиб, унга ўтириши учун жой бўшатишган экан, «Мен бу ерга ўтирмайман. Чунки Расули акрам соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Ота-боланинг орасини ажратиб ўтирманглар», деганлар», дебди. Бола ёшлик қилиб, «Бу амаким», деганида «Амаки ота ўрнидадир», яъни отадир, дебдилар. Амакининг ота ўрнига ўтиши мана шу ривоятдан олинган.

«Яхшилик ва силаи раҳм» китоби 1-жуз.

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7613-рақамли хулосаси асосида чоп қилинган.